

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BIH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

Broj: 01-16-1-461/20
Sarajevo, 22.05.20

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 29-05-2020

Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloge
01-16-1-		1040/20	

Bosna i Hercegovina
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
Predstavnički dom

Trg Bosne i Hercegovine 1
71 000 Sarajevo

Predmet: Dostava Izvještaja o finansijskoj reviziji za 12 Institucija BiH za 2019. godinu

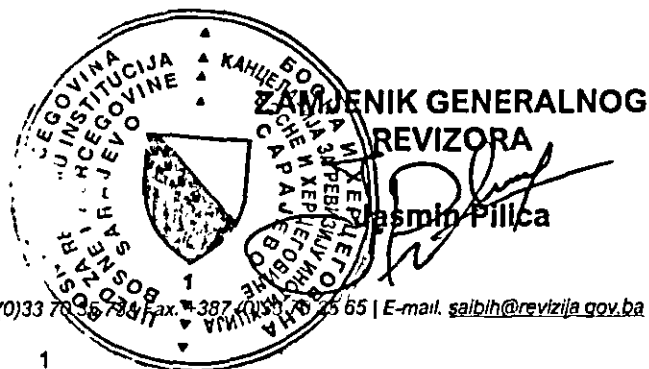
Cijenjeni,

U skladu sa članom 16. Zakona o reviziji institucija Bosne i Hercegovine ('Službeni glasnik BiH', broj 12/06), dostavljamo vam izvještaje o finansijskoj reviziji institucija BiH za 2019. godinu, za sljedeće Institucije:

1. Agencija za nadzor nad tržištem BiH
2. Agencija za osiguranje u BiH
3. Agencija za poštanski promet BiH
4. Arhiv BiH
5. Centar za informiranje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja
6. Direkcija za ekonomsko planiranje
7. Direkcija za evropske Integracije
8. Fond za povratak BiH
9. Institut za intelektualno vlasništvo BiH
10. Institut za standardizaciju BiH
11. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH
12. Ured koordinatora za reformu javne uprave

Napominjemo kako su svi dostavljeni izvještaji o reviziji institucija Bosne i Hercegovine za 2019. godinu, dostupni na web-stranici Ureda – www.revizija.gov.ba.

S poštovanjem,

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

Broj: 01-16-1-461-2/20
Sarajevo, 22.05.20

BOSNA I HERCEGOVINA
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
SARAJEVO

DOKUMENT NO		29-05-2020	
Ured	Broj	Broj	Broj
02-16-1-1040/20			

Bosna i Hercegovina
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
Dom naroda

Trg Bosne i Hercegovine 1
71 000 Sarajevo

Predmet: Dostava Izveštaja o finansijskoj reviziji za 12 Institucija BiH za 2019. godinu

Cijenjeni,

U skladu sa članom 16. Zakona o reviziji institucija Bosne i Hercegovine ('Službeni glasnik BiH', broj 12/06), dostavljamo vam Izveštaje o finansijskoj reviziji institucija BiH za 2019. godinu, za sljedeće Institucije:

1. Agencija za nadzor nad tržištem BiH
2. Agencija za osiguranje u BiH
3. Agencija za poštanski promet BiH
4. Arhiv BiH
5. Centar za informiranje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja
6. Direkcija za ekonomsko planiranje
7. Direkcija za evropske integracije
8. Fond za povratak BiH
9. Institut za intelektualno vlasništvo BiH
10. Institut za standardizaciju BiH
11. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH
12. Ured koordinatora za reformu javne uprave

Napominjemo kako su svi dostavljeni izvještaji o reviziji Institucija Bosne i Hercegovine za 2019. godinu, dostupni na web-stranici Ureda – www.revizija.gov.ba.

S poštovanjem,

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

ИЗВЈЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

**АГЕНЦИЈЕ ЗА НАДЗОР НАД ТРЖИШТЕМ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2019. ГОДИНУ**

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАМЕРАКРАЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

ИЗВЈЕШТАЈ
О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

АГЕНЦИЈЕ ЗА НАДЗОР НАД ТРЖИШТЕМ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2019. ГОДИНУ

Број: 02-16-1-444 /20

Сарајево, мај 2020. године

Садржај

I	МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА	5
	МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА	5
	МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ	7
II	ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ	9
1.	КРИТЕРИЈУМИ	9
2.	РЕАЛИЗАЦИЈА РАНИЈИХ ПРЕПОРУКА	9
3.	СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА	10
3.1	Систем интерних контрола	10
3.2	Систем финансијског управљања и контроле	11
4.	БУЏЕТ	11
5.	ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ.....	12
5.1	Преглед расхода и издатака из буџета	12
5.2	Биланс стања	13
5.3	Преглед динамике запошљавања	13
6.	ЈАВНЕ НАБАВКЕ	15
7.	КОМЕНТАРИ	15
	ПРИЛОЗИ.....	16

I МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Мишљење независног ревизора се даје на основу проведене финансијске ревизије која обухвата ревизију финансијских извјештаја, и у вези с истом, ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Мишљење

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја **Агенције за надзор над тржиштем Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Агенција)** који обухватају: биланс стања на 31.12.2019. године, преглед прихода, примитака и финансирања по економским категоријама, преглед расхода и издатака из буџета, по економским категоријама, посебне податке о платама и броју запослених, преглед динамике запошљавања, преглед сталних средстава у облику ствари и права, преглед капиталних улагања, преглед дознака из текуће резерве буџета, за годину која завршава на тај дан и анализу извршења буџета – текстуални дио, укључујући и резиме значајних рачуноводствених политика.

Према нашем мишљењу, финансијски извјештаји **Агенције** приказују истинито и фер, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине, обавеза и извора средстава на 31.12.2019. године и извршење буџета за годину која се завршава на наведени датум, у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење

Ревизију смо обавили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI). Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу *Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја*.

Независни смо од **Агенције** у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу са тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједо основ за наше мишљење.

Одговорности руководства за финансијске извјештаје

Руководство **Агенције** је одговорно за израду и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања на нивоу институција Босне и Херцеговине тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Ова одговорност подразумијева и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе услед преваре или грешке, одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје, као и одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена, које су разумне у датим околностима.

Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наши циљеви су стећи разумно увјерење о томе да ли су финансијски извјештаји као цјелина сачињени без значајног погрешног приказивања услјед преваре или грешке и издати извјештај независног ревизора који укључује наше мишљење. Разумно увјерење је висок ниво увјерења, али није гаранција да ће ревизија обављена у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција увијек открити значајно погрешно приказивање када оно постоји.

Погрешни прикази могу настати услјед преваре или грешке и сматрају се значајним ако се разумно може очекивати да, појединачно или збирно, утичу на економске одлуке корисника донијете на основу тих финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција, стварамо професионалне процјене и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- препознајемо и процјењујемо ризике значајног погрешног приказивања финансијских извјештаја, због преваре или грешке, обликујемо и обављамо ревизијске поступке као реакцију на те ризике и прибављамо ревизијске доказе који су довољни и примјерени да обезбиједу основ за наше мишљење. Ризик неоткривања значајног погрешног приказивања насталог услјед преваре је већи од ризика насталог услјед грешке, јер превара може укључити тајне споразуме, кривотворење, намјерно изостављање, погрешно приказивање или заобилажење интерних контрола.
- стичемо разумијевање интерних контрола релевантних за ревизију како бисмо обликовали ревизијске поступке који су примјерени у датим околностима, али не и за сврху изражавања мишљења о успјешности интерних контрола.
- оцјењујемо примјереност кориштених рачуноводствених политика и разумност рачуноводствених процјена и повезаних објава које је створило руководство.
- оцјењујемо цјелокупну презентацију, структуру и садржај финансијских извјештаја, укључујући и објаве, као и да ли финансијски извјештаји одражавају трансакције и догађаје на којима су засновани на начин којим се постиже фер презентација.

Са руководством комуницирамо у вези са, између осталих питања, планираним дјелокругом и временским распоредом ревизије и важним налазима ревизије, укључујући и оне који се односе на значајне недостатке у интерним контролама који су откривени током наше ревизије.

МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

Мишљење са резервом

У вези са ревизијом финансијских извјештаја Агенције за 2019. годину, извршили смо и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

Према нашем мишљењу, осим за наведено у параграфу *Основ за мишљење с резервом*, активности, финансијске трансакције и информације Агенције за 2019. годину у складу су, у свим материјалним аспектима, са законима и другим прописима који су дефинисани као критерији за дату ревизију.

Основ за мишљење са резервом

Као што је наведено у Извјештају:

- 1) *Остварени број запослених у току године већи је од броја одобреног у Закону о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ, што је последица нетранспарентног запошљавања два лица на одређено вријеме без јавног конкурса и пријема истих у стални радни однос након обнављања уговора на одређено вријеме у периоду дужем од двије године (тачка 5.3 Извјештаја).*

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизију институција Босне и Херцеговине и ISSAI 4000 - Стандард за ревизију усклађености. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу *Одговорности ревизора за ревизију усклађености*.

Независни смо од Агенције у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу са тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједо основ за наше мишљење.

Скретање пажње

Не изражавајући даљу резерву на мишљење о усклађености, скрећемо пажњу на следеће:

- Агенција није предузела активности на усклађивању постојеће Мапе пословних процеса и Регистра ризика са Смјерницама за провођење процеса управљања ризицима у институцијама БиХ (тачка 3.2 Извјештаја).

Одговорности руководства за усклађеност

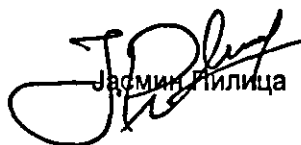
Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, руководство Агенције је такође одговорно да обезбиједи да су активности, финансијске трансакције и информације у складу са прописима којима су регулисане и потврђује да је током фискалне године обезбиједило намјенско, сврсисходно и законито коришћење расположивих средстава за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

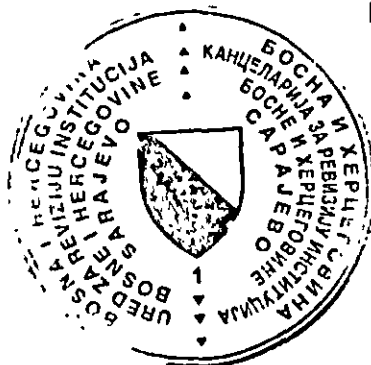
Одговорности ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације у свим материјалним аспектима, у складу са законима и другим прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура, како би прибавили ревизионе доказе о томе да ли се средства користе за одговарајуће намјене и да ли је пословање **Агенције**, према дефинисаним критеријумима, усклађено са релевантним законима и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање субјекта ревизије. Такође, наша одговорност подразумијева и оцјену финансијског управљања, функције интерне ревизије и система интерних контрола.

Сарајево, 19.05.2020. године

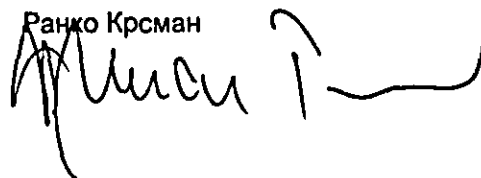
**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Јасмин Пилић

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Ранко Крсман

II ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. КРИТЕРИЈУМИ

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине извршила је ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености. Ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености подразумева процес објективног прикупљања и процјењивања доказа, како би се утврдило да ли су предмети ревизије, тј. финансијски извјештаји, као и активности, финансијске трансакције и информације, усклађени са одговарајућим критеријумима који су садржани у законима и другим прописима. Критеријуми представљају упоредне параметре који се користе како би се дала оцјена предмета ревизије.

За оцјену усклађености са законима и другим прописима кориштени су сљедећи критеријуми:

- Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2019. годину
- Закон о платама и накнадама у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о порезу на доходак и Закон о доприносима (ФБиХ и РС)
- Закон о јавним набавкама и подзаконски акти
- Закон о државној служби у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о раду у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о управи и подзаконски акти
- Закон о финансирању институција БиХ

2. РЕАЛИЗАЦИЈА РАНИЈИХ ПРЕПОРУКА

Канцеларија за ревизију институција БиХ извршила је финансијску ревизију Агенције за 2018. годину, сачинила Извјештај о финансијској ревизији и дала позитивно мишљење на финансијске извјештаје и позитивно мишљење на усклађеност са законима, са скретањем пажње на ангажовање запослених путем уговора о раду на одређено вријеме, које је вршено без конкурсне процедуре, и са узастопним продужавањем уговора. У Извјештају су дате препоруке у циљу отклањања уочених неправилности. Агенција је поступила у складу са чланом 16. тачка 3. Закона о ревизији институција БиХ и обавијестила нас о предузетим активностима на реализацији датих препорука у циљу превазилажења неправилности идентификованих у извјештају о обављеној ревизији за 2018. годину.

Увидом у предузете активности, дајемо осврт на реализацију препорука:

Оцјена реализације препорука	Реализована	Реализација у току	Нереализована
Агенција није ажурирала документе из области система финансијског управљања и контроле (Мала процеса, Регистар ризика) на начин предвиђен постојећим прописима.			○
Ангажовање путем уговора о раду на одређено вријеме у трајању од три мјесеца, без провођења конкурсне процедуре вршено је и у току 2019. године. Пријем			○

<p>једног запосленика у стални радни однос у 2019. години извршен је на нетранспарентан начин, након продужавања ангажмана на одређено вријеме без прекида током дужег временског периода. Слична ситуација је и са запослеником који је по истом основу примљен у стални радни однос по испуњењу услова у јануару 2020. године.</p>			
--	--	--	--

У 2019. години није било набавке возила, због чега није могуће оцијенити препоруку о утврђивању техничке спецификације на начин да се њом обезбиједи конкуренција кроз достављање понуда више понуђача.

3. СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА

Агенција је одговорна за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

Унутрашња организација и начин рада Агенције утврђени су Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији који је ступио на снагу у децембру 2019. године, након прибављене сагласности Савјета министара БиХ¹. Послови из надлежности Агенције обављају се у оквиру два сектора, а укупан број систематизованих радних мјеста је 37 (10 руководећих државних службеника, 21 државни службеник и 6 запосленика).

У складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ² и Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ³, за обављање интерне ревизије у Агенцији надлежна је Јединица за интерну ревизију формирана у Министарству спољне трговине и економских односа БиХ. У 2019. години није планирано обављање интерне ревизије у Агенцији.

3.1 Систем интерних контрола

Током обављања ревизије констатовали смо одређене недостатке у систему интерних контрола код појединих пословних процеса који се односе на реализацију трошкова:

- Агенција је почетком 2019. промијенила адресу са новом локацијом сједишта након чега су издата нова рјешења о накнадама за превоз на посао и са посла, свим запосленим у Агенцији са истим износима накнаде као у претходним рјешењима, без подношења новог захтјева запослених (са новим мјестом рада и приложеном удаљености мјеста пребивалишта и мјеста рада). Дакле, није било провјере података услјед новонасталих околности односно, а ако је контрола и извршена иста није документована;
- Анализом тестираних путних налога смо утврдили у мањем броју случајева да се уз путни налог не прилаже позивно писмо организатора о заказаним састанцима или евентуална електронска кореспонденција из којег се може утврдити повод за службеним путовањем. Ради се о путним налозима директора Агенције;

¹ Сагласност дата на сједници Савјета министара БиХ одржаној 12.11.2019. године

² Службени гласник БиХ, број 27/08 и 32/12

³ Службени гласник БиХ, број 49/12

- Поправка и сервисирање службених возила се (у мањем броју случајева) не реализује на основу интерне процедуре Агенције која прописује потписивање радних налога добављача приликом поправке службеног возила). У једном случају је извршено сервисирање возила у гарантном року код добављача који није овлаштени сервисер за возила VW, без адекватног образложења о потреби таквог начина оправке, и на тај начин се изложили ризику од дјелимичног или потпуног престанка гаранције.

3.2 Систем финансијског управљања и контроле

Систем финансијског управљања и контроле није имплементиран у складу са Законом о финансирању институција БиХ⁴, Приручником за финансијско управљање и контролу и Смјерницама за провођење процеса управљања ризицима у институцијама БиХ. Агенција није ажурирала документе из области система финансијског управљања и контроле (Мапа пословних процеса, Регистар ризика) на начин утврђен у Смјерницама за провођење процеса управљања ризицима у институцијама БиХ. Агенција је попунила образац Годишњег извјештаја о финансијском управљању и контроли за 2019. годину и доставила Централној хармонизацијској јединици у прописаном року. У Извјештају је наведено да постојећа Мапа пословних процеса и процјена ризика нису у складу са Смјерницама за провођење процеса управљања ризицима у институцијама БиХ, те су ови недостаци наведени у планираним мјерама за даљи развој система финансијског управљања и контроле.

ПРЕПОРУКА 1

Агенција треба окончати активности на усклађивању постојећих аката из области финансијског управљања према захтјевима који су дефинисани у постојећим прописима.

4. БУЏЕТ

Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2019. годину⁵, Агенцији су одобрена средства у износу од 812.000 КМ, од чега су текући издаци 805.000 КМ, а капитални издаци 7.000 КМ.

Укупно извршење буџета за 2019. годину износило је 804.553 КМ, што у односу на расположива средства износи 99%.

Агенција је у току године три пута подносила захтјев за реструктурисање расхода, које је Министарство финансија и трезора БиХ одобрило у траженом износу. Реструктурисањем расхода су, у односу на одобрену структуру расхода, повећана средства за плате и накнаде у износу од 5.000 КМ и издаци за услуге превоза и горива у износу од 4.500 КМ.

Први захтјев за промјеном структуре расхода поднесен је у периоду привременог финансирања (септембар 2019. године), са образложењем да је недостатак средстава на позицијама издатака за услуге превоза и горива и услуга одржавања настао због пресељења Агенције на нову локацију.

⁴ Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13

⁵ Службени гласник БиХ, број 84/19 од 24.12.2019. године

Другим захтјевом за реструктурисање из новембра 2019. године (у периоду привременог финансирања) тражено је повећање средстава за плате и накнаде (11.000 КМ) и накнаде трошкова запослених (2.600 КМ), а у образложењу нису наведени разлози, осим констатације да до краја године на наведеним позицијама неће бити довољно средстава. Министарство финансија и трезора БиХ одобрило је реструктурисање расхода, уз образложење да су већ створене обавезе по основу плата и накнаде за 20 запослених, мада су планиране за 19 запослених.

Треће реструктурисање поднесено је након одобравања буџета за 2019. годину и њиме су практично извршене измјене одобреног буџета у односу на реализацију по оперативним плановима. Укупно повећање за плате и накнаде одобрено је у износу од 5.000 КМ, за услуге превоза и горива у износу од 4.500 КМ и текуће одржавање у износу од 1.400 КМ, уз умањење осталих расхода у оквиру текућих издатака.

Потреба за већим средствима на позицији плата је настала због ангажовања већег броја запослених у односу на одобрени број. Осим тога, констатовали смо да постоје одступања између реализованих и планираних средстава по структури радних мјеста, те је дио тако планираних средстава преусмјерен на средства за плате радних мјеста која нису планирана, али су реализована (опширније у тачки 5.2 - Преглед динамике запошљавања).

ПРЕПОРУКА 2

Потребно је да Агенција приликом планирања буџета обезбиједи реалну процјену динамике запошљавања, засновану на стварним потребама и у складу са тим изврши планирање средстава за плате и накнаде. Одступања у односу на планирано, као последица накнадно утврђених околности или потреба у функцији остваривања циљева Агенције, требају да буду посебно образложена, нарочито када је питању одступање у планираној динамици запошљавања која утиче на повећање буџета за те намјене.

План и програм рада Агенције за 2019. годину је Савјет министара БиХ усвојио 03.12.2018. године. Допуњени приједлог Извјештаја о раду Агенције за 2019. годину достављен је Савјету министара БиХ 31.03.3020. године.

5. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ

Агенција је сачинила Годишњи финансијски извјештај за 2019. годину и доставила га надлежним органима и институцијама у складу са важећим прописима и у утврђеном року.

Анализом билешки уз финансијске извјештаје констатовано је да су наведене информације о реализацији буџетских средстава, подаци о броју запослених, позицијама биланса стања и попису средстава и обавеза,

5.1 Преглед расхода и издатака из буџета

У прегледу расхода и издатака по економским категоријама-збирно, у периоду од 1.1. до 31.12.2019. године, остварени расходи исказани су у износу од 804.553 КМ

Значајни расходи из буџета односе се на: бруто плате (562.960 КМ), накнаде запослених (89.383 КМ), путне трошкове (24.954 КМ), издатке телефонских и поштанских услуга

(10.596 KM), издатке за употребу возила (20.723 KM) и уговорене и друге услуге (79.540 KM).

Преглед расхода и издатака из буџета приказан је у Табели I у прилогу Извјештаја.

5.2   Биланс стања

У билансу стања на 31.12.2019. године исказана су укупна средства у износу од 76.306 KM. Укупне обавезе са изворима средстава исказане су у износу од 160.963 KM.

Значајне ставке биланса стања односе се на неотписану вриједност сталних средстава (74.081 KM), обавезе према добављачима (23.553 KM) и обавезе према запосленима (61.812 KM).

Агенција је извршила попис сталних средстава, потраживања и обавеза, те ситног инвентара и материјала на 31.12.2019. године. Пописом нису констатоване значајније неправилности.

Биланс стања приказан је у Табели II у прилогу Извјештаја.

5.3   Преглед динамике запошљавања

Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2019. годину Агенцији је одобрено 19 запослених. Просјечан број запослених у току године, као и стварни број запослених до 22.12.2019. године (када је прекинут радни однос за једног запосленика због пензионисања) је био 20. Стварни број запослених 31.12.2019. године износио је 19. Међутим, просјечан број током године је већи од броја запослених одобрен Законом о буџету, што је последица запошљавања на одређено вријеме без јавног конкурса, продужавање уговора током дужег временског периода, те пријема два запосленика у стални радни однос након истека непрекидног рада од двије године.

Агенција је у мају 2019. године извршила пријем једног запосленика у радни однос на неодређено вријеме, након непрекидног ангажмана на одређено вријеме у трајању од двије године. Поред поменутог пријема, у Агенцији је на још једном радном мјесту ангажована особа по уговору о раду на периоде од по три мјесеца без прекида радног односа, у континуитету током 2018. и 2019. године. За наведеног запосленика су, у јануару 2020. године, стечени услови за пријем у радни однос на неодређено вријеме. На дан 31.12.2019. године запосленик је био у статусу на одређено вријеме, а уговор о раду на неодређено вријеме је потписан 13.01.2020. године. Наиме, Агенција је за два запосленика (радна мјеста са средњом стручном спремом) обнављала уговоре о раду на одређено вријеме по три мјесеца, у континуитету, дужи временски период. Ангажовање је вршено уз образложење да је исто неопходно због повећања обима посла. Током наведеног периода није тражено одобрење за додатним запошљавањем, нити је проведена конкурсна процедура за попуњавање радних мјеста. Такође нам нису презентирани докази посебних разлога који се везују за повећан обим послова, хитност и немогућности провођења процедуре јавног конкурса.

У нашим извјештајима претходних година указивали смо на начин ангажмана на одређено вријеме (без провођења конкурсне процедуре), а у Извјештају за 2018. годину смо

указали и на ризик да се такав ангажман, након непрекидног трајања у периоду од двије године, претвори у радни однос на неодређено вријеме на основу 16. став 4. Закона о раду у институцијама БиХ⁶.

Законом о раду у институцијама БиХ прописани су услови за пријем без конкурсне процедуре (члан 9. став 1. тачка ц)⁷, те закључивање уговора о раду за обављање ванредних, привремених или повремених послова или послова чији се обим привремено и непредвиђено повећа (члан 16. став 3.)⁸ Ревизорским поступцима смо утврдили да Агенција није адекватно и довољно документовано поткријепила постојање услова за ангажовање путем уговора на одређено вријеме без провођења конкурсне процедуре, нити потребу за обављањем послова у дужем временском периоду. Поред тога, приликом закључивања уговора Агенција није поступила у складу са чланом 16. став 3. Закона о раду, којим је одређено да се закључивање уговоре на одређено вријеме може вршити док траје потреба за обављањем таквих послова, а најдуже двије године. Стога смо мишљења да непрекидно обнављање уговора о раду на одређено вријеме, у циљу стварања услова за пријем у стални радни однос, поред нетранспарентности, представља потпуно неприхватљив модел запошљавања у институцијама БиХ.

Агенција је пријемом у стални радни однос, те запошљавањем на одређено вријеме, без адекватних образложења о стварној потреби за обављањем послова, остварила већи број запослених од броја који јој је одобрен Законом о буџету. Као што смо већ поменули, планиран је број од 19, а остварен просјечан број од 20 запослених. Планираним и одобреним бројем од 19 запослених обухваћено је радно мјесто стручног савјетника за које, као ни претходних година, није покренута процедура попуњавања. Умјесто наведеног радног мјеста, реализовано је попуњавање радног мјеста референт-специјалиста са 2 запослена, иако није било планирано попуњавање поменутог радног мјеста. Због тога планирани и одобрени износ средства за бруто плате и накнаде није био довољан за укупан реализовани број запослених, па је тражено реструктурисање средстава ради обезбјеђења недостајућих средстава на тој позицији.

ПРЕПОРУКА 3

Агенција је дужна да прати планирану динамику запошљавања, а сва неопходна одступања, заснована на измијењеним околностима које нису биле познате током планирања, реализује у складу са прописима којим су регулисани начин попуњавања упражњених радних мјеста и прије у радни однос.

⁶ Чланом 16. став 4. Закона о раду регулисано је да ако запосленик изричито или прећутно обнови уговор о раду на одређено вријеме с истим послодавцем, односно изричито или прећутно закључи с истим послодавцем узастопне уговоре о раду на одређено вријеме на период дужи од двије године без прекида, такав уговор сматраће се уговором о раду на неодређено вријеме.

⁷ Члан 9. став 1. тачка ц) Закона о раду у институцијама БиХ: Јавни оглас не расписује се за пријем у радни однос запосленика на одређено вријеме до три мјесеца, када због хитности обављања посла, изненадног повећања обима посла и изненадног одсуства запосленика није могуће правовремено провести јавни оглас.

⁸ Члан 16. став 3. Закона о раду у институцијама БиХ: За обављање ванредних, привремених или повремених послова или послова чији се обим привремено и непредвиђено повећао, а који нису трајнијег карактера, као и ради замјене дуже вријеме одсутног запосленика, може се закључити уговор о раду на одређено вријеме док трају потребе за обављањем тих послова, односно до повратка одсутног запосленика, а најдуже двије године.

6. ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Агенција је за 2019. годину донијела План набавки који је објавила на својој интернет страници. Одлуком директора формирана је комисија која проводи појединачне поступке јавних набавки.

Према презентованим подацима, Агенција је у 2019. години провела два отворена, два конкурентска поступка и директне споразуме за набавку роба и услуга из текућих и капиталних издатака. Након претходно проведених поступака укупна вриједност закључених уговора износила је 100.252 КМ са ПДВ-ом (отворени - 71.866 КМ, конкурентски - 9.347 КМ). Овим износом није обухваћена планирана вриједност оквирног споразума од 40.000 КМ закљученог на период од 4 године, након проведеног конкурентског поступка. Набавка капиталних издатака реализована је путем директног споразума у вриједности од 6.967 КМ.

У тестираним процедурама јавних набавки нису утврђене значајније неправилности у примјени Закона о јавним набавкама. Недостаци које смо уочили у процедури набавке лабораторијских услуга (вриједност уговора је 6.552 КМ са ПДВ-ом) се односе на доказе о личној способности понуђача⁹. Докази су достављени у року утврђеном у тендерској документацији и обавјештењу о избору добављача, али је њима потврђено стање на дан издавања од стране надлежних органа (који је временски након оцјене понуда), а не на дан достављања понуде. Осим одредби о старости доказа¹⁰, Законом о јавним набавкама није експлицитно прописано на који датум требају да гласе докази (увјерења) о испуњавању услова о личној способности (члан 45.), ако се они достављају након доношења одлуке о избору добављача. Квалификованост понуда оцјењује се приликом евалуације понуда (за шта је тендерском документацијом прописано достављање изјава, уз могућност да се истовремено доставе и докази о испуњености услова), те уколико постоје дилеме у погледу датума доказа, сматрамо да је оправдано да се у тендерској документацији наведе и информација да накнадно достављени докази требају да садрже чињенице које су важиле на дан достављања понуде.

7. КОМЕНТАРИ

Агенција је у остављеном року доставила коментаре на Нацрт извјештаја о ревизији за 2019. годину. У коментарима су наведена неслагања на дате налазе и препоруке ревизора, и то у тачки 3.1 Систем интерних контрола (дио који се односи на подношење нових захтјева за признавање трошкова превоза након пресељења Агенције), тачки 4. Буџет (Агенција сматра да је Буџет добро планиран, али да реализација није пратила планирано код броја запослених и издатака за гориво) и тачки 6. Јавне набавке (формирана је једна комисија за јавне набавке а не комисије, те образложење о оцјени личне способности у процедури набавке). Достављене коментаре код планирања буџета и формирање комисије за јавне набавке смо прихватили, те смо уз наведено измијенили и накнадно уочену грешку код констатације о надлежности Јединице интерне ревизије. Детаљно објашњење коментара који нису прихваћени (и дијелова који су прихваћени) дато је у одговору на достављене коментаре на Нацрт извјештаја о ревизији, који је достављен руководству Агенције уз коначан Извјештај о ревизији за 2019. годину.

⁹ Члан 45. Тачка б) и д) Закона о јавним набавкама

¹⁰ Чланом 72. Став (3) тачка а) уређено је питање старости доказа који не могу бити старији од 3 мјесеца од дана доставе понуда

Вођа тима за
финансијску ревизију
Сњежана Баштинац
Сњежана Баштинац, виши ревизор

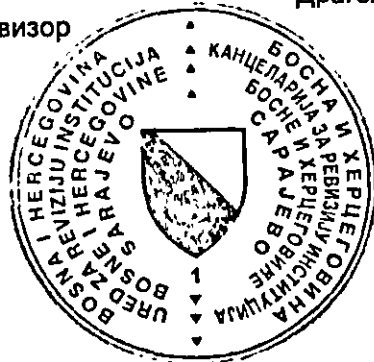
Руководилац Одјељења за
финансијску ревизију
Миро Галић
Миро Галић, виши ревизор

Чланови тима за
финансијску ревизију
Механовић Фатима
Фатима Механовић, ревизор

Руководилац Одјељења за
развој, методологију и контролу
квалитета финансијске ревизије

Аднан Мухаремагић, ревизор
Аднан Мухаремагић

Драгољуб Ковић, виши ревизор
Драгољуб Ковић

Прилози

Табела I – Преглед расхода буџета за 2019. годину
Табела II – Биланс стања на 31.12.2019. године
Изјава о одговорностима руководства

Преглед расхода буџета за 2019. годину

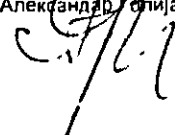
Агенција за надзор над тржиштем Босне и Херцеговине

Табела I

Опис	Одобрени буџет	Усклађива- ња буџета	Укупни буџет (2+3)	Извршење буџета	Процент 5/4*100
1	2	3	4	5	6
1. Текући издаци	805 000	0	805 000	797.586	99
Бруто плате и накнаде	558 000	5 000	563 000	562 960	100
Накнаде трошкова запослених	96 000	-3 400	92 600	89 383	97
Путни трошкови	25 000	0	25 000	24 954	100
Издаци телефонских и пошт услуга	12 000	-500	11 500	10 596	92
Издаци за енергију и ком услуге	1 000	0	1 000	968	97
Набавка материјала	11 000	-2 500	8 500	8 498	100
Издаци за услуге превоза и горива	9 000	4 500	13 500	12 830	95
Унајмљивање имовине и опреме	0	0	0	0	
Издаци за текуће одржавање	5 000	1 400	6 400	5 846	91
Издаци за осигурање	4 000	-1 900	2 100	2 011	96
Уговорене и друге посебне услуге	84 000	-2 600	81 400	79 540	98
2. Капитални издаци	7.000	0	7.000	6 967	100
Набавка земљишта			0		
Набавка грађевина			0		
Набавка опреме	7 000		7 000	6 967	100
Набавка осталих сталних средстава			0		
Реконструкција и инвестиционо одрж.			0		
3. Текући грантови	0	0	0	0	
			0		
			0		
4. Буџет-непосредна потрошња (1+2+3)	812.000	0	812.000	804.553	99
5. Вишегодишња капитална улагања	0	0	0	0	
			0		
6. Новчане донације	0	0	0	0	
			0		
7. Програми посебне намјене	0	0	0	0	
			0		
8. Укупно (4+5+6+7)	812.000	0	812 000	804.553	99

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило дана 9 03 2020 године

Директор
Александар Јетијанин

Биланс стања на дан 31.12.2019. године

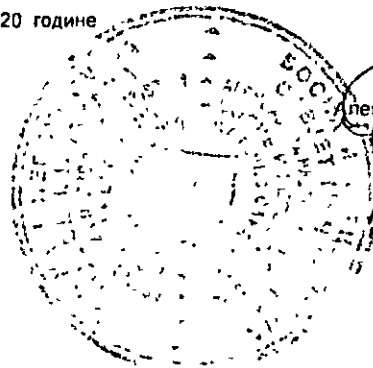
Агенција за надзор над тржиштем Босне и Херцеговине

Табела II

Опис	31.12.2019.	31.12.2018.	Процент 2/3*100
1	2	3	4
1. Готовина, крат. потраживања, разграничења и залихе	2 225	2.225	100
Новчана средства			
Краткорочна потраживања	2 225	2.225	100
Краткорочни пласмани			
Интерни финансијски односи			
Залихе			
Краткорочна разграничења			
2. Стална средства	74 081	85.380	87
Стална средства	208 930	232 613	90
Исправка вриједности	134 849	147.233	92
Неотписана вриједност сталних средстава	74 081	85 380	87
Дугорочни пласмани			
Дугорочна разграничења			
УКУПНО АКТИВА (1+2)	76.306	87.605	87
3. Краткорочне обавезе и разграничења	86.882	67.441	129
Краткорочне текуће обавезе	25 070	15 950	157
Краткорочни кредити и зајмови			
Обавезе према запосленима	61 812	51 491	120
Интерни финансијски односи			
Краткорочна разграничења			
4. Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	
Дугорочни кредити и зајмови			
Остале дугорочне обавезе			
Дугорочна разграничења			
5. Извори средстава	74 081	85.380	87
Извори средстава	74 081	85 380	87
Остали извори средстава			
Нераспоређени вишак прихода/расхода			
УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	160.963	152.821	105

Напомена Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.10 став 4, напоменуто је да биланс стања буџетских корисника неће бити уравнотежен (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће биланс стања који ради Министарство финансија и трезора на нивоу Буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен

Руководство је Биланс стања одобрило дана 09 03 2020 године

 Директор
 Александар Голијанин

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ISSAI 1580) предвиђа да ревизор треба да добије одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

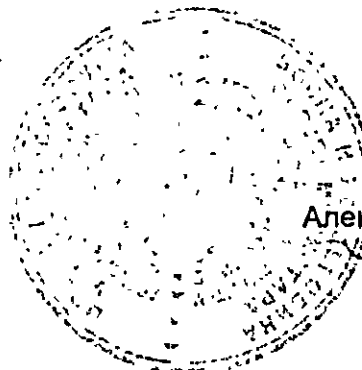
Руководство Агенције за надзор над тржиштем Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Агенција) дужно је да обезбиједи да финансијски извјештаји за 2019. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 25/15 и 91/17) и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција Босне и Херцеговине (протокол Министарства финансија и трезора БиХ, број 01-08-02-1-1515-1/15, од 4.2.2015. године). Руководство је такође обавезно да поступа у складу са Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2019. годину (Службени гласник БиХ број 84/19) и пратећим упутствима, објашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања Агенције.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја и усклађеност са законима и другим прописима;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије;
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи.

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па тако и за предузимање одговарајућих мјера да би се спријечиле и откриле проневијере и остале незаконитости.

Датум, 15. 12. 2019.

Директор

Александар Толијанин

